

Nr 1536

Av fru **Sundberg m. fl.** i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 157, med förslag till lag om ändring i naturvårdslagen (1964: 822) m. m.

(Lika lydande med motion nr 1312 i Första kammaren)

Avfallsproblemen ökar ständigt, och nedskräpningen utefter våra vägar och på rastplatser liksom i naturen i övrigt beror med all sannolikhet såväl på den ökade mängden avfall som på att medborgarnas ansvarskänsla för renhållning brister. Naturvårdslagen i dess nuvarande utformning, där nedskräpning är direkt förbjuden enbart i det fall att den kan åstadkomma otrevnad eller skada, har visat sig icke kunna utgöra ett tillfredsställande hinder mot en fortsatt förstöring av vår naturmiljö.

Det är därför med tillfredsställelse som vi hälsar proposition nr 157 med förslag till lag om ändring i naturvårdslagen. Förslaget bygger till stora delar på det betänkande som kommittén för ett renare samhälle lagt fram.

Departementschefen konstaterar liksom kommittén att det är angeläget att åtgärder vidtages för att lösa problemen med den ökade nedskräpningen. Departementschefen har emellertid på ett par punkter frångått kommitténs förslag. Medan kommittén föreslog ett totalförbud mot nedskräpning, följt av ett system med ordningsbot, har departementschefen inte velat gå på den linjen.

Flera remissinstanser har påtalat att ordningsbot utgör en för ringa påföljd och att brott mot naturvårdslagens 23 § bör vara dagsböter eller fängelse i högst sex månader. Denna skärpning som här också föreslås kan vi från vår sida gå med på, dock är vi medvetna om de svårigheter som föreligger när det gäller att följa upp efterlevnaden av lagen. Förslaget om straffskärpning har i propositionen följts av ett förslag till ny lydelse av 37 §, varvid föreslås att ovan nämnda straff skall ådömas den som »skräpar ned i naturen eller vid bebyggelse, om ej gärningen är belagd med straff i brottsbalken. Är gärning som sägs i första stycket 5 ringa dömes ej till ansvar.»

Medan kommittén alltså föreslog ett strafföreläggande för all form av nedskräpning begränsar departementschefen ansvaret till de fall då nedskräpningen icke kan anses ringa.

Lagar måste vara så utformade att de är entydiga. Det torde för den enskilda människan vara utomordentligt svårt att avgöra vad som kan anses vara ringa nedskräpning. Givetvis säger naturvårdslagen i de inledande

bestämmelserna att envar skall visa hänsyn och varsamhet i sitt umgänge med naturen, vari anses bl. a. ligga skyldighet att undvika nedskräpning. Med tanke på det relativt kännbara straff som kan utmätas för brott mot lagen måste emellertid medborgarna ha rätt att bli informerade om i vilka fall ansvar med strafföreläggande kan ådömas dem.

Lagrådet säger i sitt yttrande om 37 §: »I remissprotokollet har inte närmare belysts under vilka förhållanden en gärning som innefattar nedskräpning skall anses vara ringa. Uppenbarligen måste den närmare gränsdragningen härvidlag överlämnas åt rättstillämpningen. Såsom anförts i remissprotokollet innebär redan uttrycket 'skräpa ned' i sig självt ett visst kvalifikationskrav.»

Den föreslagna ändringen av naturvårdslagen kommer att starkt ingripa i människors beteende. Detta är också avsikten. Enligt vår uppfattning torde det emellertid vara orimligt att enbart rättstillämpningen med prejudicerande fall skall ligga till grund för hur lagen skall tillämpas. Detta gäller såväl för den presumptive lagbrytaren, som alltså saknar kännedom om huruvida en av honom företagen handling kan ligga till grund för ett åtal, som för den ordningsmakt som genom att klara direktiv inte finns ställs i en utomordentligt svår situation när det gäller att bedöma om ett ingripande skall ske eller inte.

Resultatet torde ofta bli att ingripande inte sker och att en uppluckring av lagens verkliga mening blir följd.

Vi är likväl medvetna om att ett fullständigt detaljerat klarläggande om vilka nedskräpningshandlingar som är straffsanktionerade kan vara omöjligt att åstadkomma.

Vi vill emellertid föreslå att Kungl. Maj:t till ledning såväl för allmänheten som för ordningsmakten låter utforma tillämpningsföreskrifter där så klart som möjligt specificeras vilken nedskräpning som kan bedömas vara ringa respektive icke ringa och också vilka olika förhållanden som kan påverka bedömningen om huruvida ringa eller icke ringa nedskräpning föreligger.

Med stöd av vad ovan anförts hemställas,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om utfärdande av sådana föreskrifter att allmänheten upplyses om i vilka fall nedskräpning kan anses vara icke ringa och därigenom straffsanktionerad enligt förslaget till lag om ändring av naturvårdslagen.

Stockholm den 17 december 1970

Ingrid Sundberg (m) *Eric Krönmark (m)* *Hans Wachtmeister (m)*

Carl-Wilh. Lothigius (m)

Per Petersson (m)

i Gäddvik